

ΤΟΥ ΣΤΡΑΤΟΥ

ΑΠΟΜΑΧΟΣ,

ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ.

ΦΥΛ. ΚΑ΄. (ΑΘΗΝΑΙ, Νοέμβριος 1860.) Ἀριθ. 24.

Περὶ τῶν δικαζομένων καὶ ἀθωουμένων ὑπὸ τῶν
στρατιωτικῶν δικαστηρίων ἀξιωματικῶν.

Πρό τιων ἡμερῶν ἀκαταπαύστως βλέπομεν εἰς τινὰς πολι-
τικὰς ἐφημερίδας τοῦ Κράτους συζήτησιν, ἀφορῶσαν τὸ δι-
καίωμα τῆς κυβερνήσεως ἐπὶ τῶν ἀθωουμένων ὑπὸ τῶν
στρατοδικείων ἀξιωματικῶν τοῦ στρατοῦ. Ἐπειδὴ δὲ ἐκάστη
τῶν ἐφημερίδων τούτων ἐκφράζει διάφορον γνώμην, ἡ δὲ Ἐλπίς
ζητεῖ τὴν ὀριστικὴν λύσιν τοῦ ζητήματος τούτου, φρονοῦμεν
ὅτι καὶ ἡμεῖς εἰς οὐδένα προσκρούομεν, ἂν ἐπιφέρωμεν τὴν περὶ
τούτου γνώμην μας.

Ἄν δὲν ἀπατώμεθα ἐξ ὅσων ἀνεγνώσαμεν εἰς τὴν Ἀθηναῶν,
τὴν Ἐλπίδα, τὴν Γενικὴν ἐφημερίδα καὶ τὴν Μέρμναν, πρόκει-
ται ἂν, κατηγορηθέντος ἀξιωματικοῦ τοῦ στρατοῦ περὶ τινος
ἀξιοποίνου πράξεως, δικασθέντος δὲ ὑπὸ τινος στρατοδικείου καὶ
ἀθωθέντος εἴτε διὰ πλειονοψηφίας, εἴτε διὰ μειονοψηφίας (ὡς
παρὰδεχομένων ἀπάντων τὴν πλήρη ἀθώωσιν τοῦ κατηγορου-
μένου, ὅταν ἡ ἀπόφασις ᾖ ἀθωωτικὴ), ὁ ὑπουργὸς τῶν στρα-
τιωτικῶν δύναται νὰ θέσῃ αὐτὸν εἰς ἀργίαν ἢ οὐχί.

Φρονοῦμεν ὅτι οἱ διαπραγματευθέντες τὸ ζήτημα τοῦτο ἐσύγ-
χυσαν δύο περιστάσεις πάντῃ ἀνεξαρτήτους ἀπ' ἀλλήλων διότι

ἄλλο ἢ κατὰ νόμον ἐπιβαλλομένη ὑπὸ τῶν ποινικῶν δικαστηρίων ποινή, καὶ ἄλλο ἢ εἰς ἀργίαν μετὰθεσις. Τὸ πρῶτον ἀφορᾷ τὴν κοινωνίαν ἢ τὴν πειθαρχίαν τοῦ στρατοῦ (ἐὰν ἦναι καθαρὸν στρατιωτικὸν ἀμάρτημα), τὸ δεύτερον ἀφορᾷ εἰδικῶς τὴν στρατιωτικὴν ὑπηρεσίαν. Τὸ πρῶτον ἀποφασίζεται ὑπὸ τῶν ποινικῶν δικαστηρίων, στρατιωτικῶν τε καὶ κοινῶν, τὸ δεύτερον ὑπὸ τοῦ βασιλέως κατὰ τὸ 27 ἄρθρον τοῦ Συντάγματος, τὸν περὶ Καταστάσεως τῶν ἀξιωματικῶν νόμον τοῦ 1851 καὶ κατὰ τὸ περὶ τούτου Β. Διάταγμα.

Λέγομεν λοιπὸν ὅτι, ἅμα ἀξιωματικὸς τοῦ στρατοῦ δικασθεὶς καὶ ἀθωωθείς, δικαιοματικῶς ἀναλαμβάνει τὴν προτέραν θέσιν του· διότι, ἐπειδὴ ἡ ἀπόφασις αὕτη τοῦ δικαστηρίου ἐξαλείφει τὴν κατ' αὐτοῦ κατηγορίαν, ἡ κυβέρνησις δὲν ἔχει δικαίωμα νὰ εἶπῃ εἰς τὸν ἀξιωματικόν, ὅτι διὰ τὴν ἀθωωθείσαν πράξιν του ζημιατίζει ἢ δὲν δέχεται αὐτὸν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ στρατοῦ. Τοῦτο εἶναι μία ὕβρις εἰς τὸν νόμον, διότι πᾶσα τελεσιδικία ἀπόφασις τοῦ δικαστηρίου, οὔσα ἀλήθεια, πρέπει νὰ ἦναι καὶ ἐκτελεστή.

Ἐὰν ἀφ' ἐτέρου ἡ κυβέρνησις εἶναι ἠναγκασμένη νὰ διατηρῇ εἰς τὸν στρατὸν τῆς καὶ ἄτομα μὴ ἐκπληροῦντα πιστῶς τὰ καθήκοντά των ἢ παραμελοῦντα αὐτὰ, καὶ ἔνεκα τούτου τὸ δημόσιον καὶ ὁ στρατὸς νὰ ζημιῶνται; λέγομεν οὐχί.

Τὸ Ε'. κεφάλαιον, ἄρθρον 13, τοῦ πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ ἀπὸ 7 Μαρτίου 1851 νόμου περὶ Καταστάσεως τῶν ἀξιωματικῶν Β. διάταγμα τῆς 27 Σεπτεμβρίου 1852, ἐξηγοῦν τὸ ἄρθρον 6 τοῦ αὐτοῦ νόμου περὶ μεταθέσεως εἰς ἀργίαν τοῦ ἀξιωματικοῦ, διαλαμβάνει τέσσαρας κατηγορίας·

- » α.) Δι' ἀσυμβίβαστον πρὸς τὸν χαρακτῆρα τοῦ ἀξιωματικοῦ διαγωγὴν.
- » β.) Διὰ παράβασιν τῆς περὶ τὴν ὑπηρεσίαν ἀπαιτουμένης ἐχεμυθίας.
- » γ.) Δι' ἐπιδεκτικὴν ἐπανορθώσεως ὀλιγωρίαν καὶ ἀμέλειαν

» περὶ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ὑπηρεσίας του
» δ.) Διὰ φυλάκισιν, καταγνωσθεῖσαν διὰ δικαστικῆς ἀποφάσεως ὑπὲρ τοὺς ἑξ μῆνας. »

Τὸ δὲ 14 ἄρθρον διαλαμβάνει τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἀνωτέρω πεπαιδωμένων κατηγοριῶν, δηλαδή ὅτι αἱ στρατιωτικαὶ ἀρχαὶ οφείλουσι νὰ ἀναφέρωσιν εἰς τὸν ὑπουργὸν τῶν στρατιωτικῶν, ὡς ἂν τις τῶν ὑπ' αὐτὰς ἀξιωματικῶν ὑποπίπτει εἰς τινὰ τῶν ῥηθειῶν κατηγοριῶν, καὶ νὰ προτείνωσι τὴν εἰς ἀργίαν μετὰθεσίν του.

Ἐπὶ τοῦ προκειμένου λοιπὸν, ὑποθέσατε ἀξιωματικὸν ὀργίλον, ὅστις κηκομεταχειρίζεται τοὺς ὑπ' αὐτὸν καὶ ἐπὶ τέλος ὅτι ἐπιτέθη κατὰ τινος τῶν κατωτέρων των· ἐπειδὴ ἡ πράξις αὕτη προβλέπεται ὑπὸ τοῦ στρατιωτ. ποιν. νόμου καὶ τιμωρεῖται, εἰσήγηθη οὗτος εἰς δίκην καὶ ἠθωώθη. Κατὰ τὸν νόμον ἐπανῆλθεν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν του, ἀλλ' ἐξακολουθεῖ νὰ ἦναι τοιοῦτος. Ἡ διαγωγὴ του αὕτη συμβιβάζεται μὲ τὸν χαρακτῆρα τοῦ ἀξιωματικοῦ; βεβαίως οὐχί. Ἄρα ὁ σωματάρχης του δὲν οφείλει νὰ προτείνῃ τὴν εἰς ἀργίαν μετὰθεσίν του κατὰ τὸ ἐδάφ. α. τοῦ μνησθέντος 13 ἄρθρου;

ὑποθέσατε ἕτερον ἀξιωματικὸν διαχειριστὴν δημοσίων πραγμάτων ἢ χρημάτων ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ του ἀπωλέσθησαν χρήματα ἢ πράγματα τοῦ δημοσίου· ἡ πράξις κατ' ἀρχὰς ἐχαρακτηρίσθη ὅτι προῆλθεν ἐκ δολίας προαιρέσεως, ἀλλὰ τὰ δικαστήρια, μὴ εὐρόντα ἀποδείξεις, ἠθώωσαν αὐτὸν ἐπανῆλθεν ἄρα εἰς τὴν προτέραν ὑπηρεσίαν του. Ἀλλ' ὁ σωματάρχης του παρατηρεῖ ὅτι ὁ ἀξιωματικὸς οὗτος ὑπόκειται εἴτε εἰς ἀμέλειαν, εἴτε εἰς κουφότητα, εἴτε εἰς ἀνικανότητα· δὲν οφείλει κατὰ τὸ ἐδ. γ' τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου νὰ προτείνῃ τὴν εἰς ἀργίαν μετὰθεσίν του;

Τέλος πάντων ὑπάρχουν μύρια περιστάσεις, καὶ ἐνίοτε μάλιστα ἐναντία τῶν χρηστῶν ἠθῶν, καθ' ἃς ὑποπίπτουν οἱ ὑπάλληλοι τῆς κυβερνήσεως, καὶ τὸ μὲν δικαστήριον διὰ πολλοὺς λόγους, εἴτε νομίμους, εἴτε χάριν φιλανθρωπίας, ἀθώνει τοὺς κατηγορηθέντας, δηλαδή, ὡς εἵπομεν, ἐξαλείφει τὴν κατηγορίαν ἢ

τὸ ἀξιόποιον τῆς ἐκτελεσθείσης πράξεως, οὐχ' ἦττον ὅμως ὅταν ἡ κυβέρνησις ἔχῃ ἀφορμὰς κατ' αὐτῶν, φρονοῦμεν ὅτι δύναται νὰ τοὺς ἀπολύῃ τῆς ὑπηρεσίας, συμμορφουμένη ὅμως μὲ τοὺς περὶ τούτου τύπους.

Ἄλλ' εἰς τὴν προκειμένην περίστασιν, ἣτις καὶ ἐγέννησε τὴν συζήτησιν ταύτην, τὸ πρᾶγμα ἔχει ἄλλως πως. Ἀξιωματικός τις κατηγορήθη ἐπὶ καταχρῆσει, εἰσῆχθη εἰς δίκην καὶ ἠθώθη διὰ μειονοψηφίας. Ὁ τότε ὑπουργὸς ἐνόμισεν ὅτι ἐδύνατο νὰ θεωρήσῃ τὴν ἀθωωτικὴν ταύτην ἀπόφασιν τοῦ δικαστηρίου ὡς μὴ ἐντελῶς ἀθωωτικὴν, καὶ ἠθέλησε διὰ ἡμερησίας διαταγῆς τοῦ νὰ εἴπῃ εἰς τὸν στρατὸν ὅτι ὁ κατηγορηθεὶς ἀξιωματικός, καίτοι ἀθωωθείς ὑπὸ τοῦ στρατοδικείου, δὲν θεωρεῖται ἀθῶος παρ' αὐτοῦ τοῦ ὑπουργοῦ, διότι δὲν ἠθώθη διὰ τῆς πλειονοψίας διὸ καὶ ἐπροκάλεσε τὴν εἰς ἀργίαν μετὰθεσίν του. Ὁ μετὰ ταῦτα ὑπουργὸς, ἀκούσας τὰ περὶ τούτου παράπονα τοῦ ἀξιωματικοῦ τούτου, τὴν μὲν ἡμερησίαν ταύτην διαταγὴν ἠκύρωσε, διότι ἀντέβαινεν εἰς τὴν στρατιωτικὴν νομοθεσίαν, αὐτὸν δὲ ἐπανάφερον εἰς τὴν ὑπηρεσίαν, διότι ἡ εἰς ἀργίαν μετὰθεσις αὐτοῦ δὲν ἐγένετο ὅπως ὀρίζει ὁ περὶ Καταστάσεως τῶν ἀξιωματικῶν νόμος καὶ τὸ περὶ τούτου διάταγμα, τουτέστι τὸ περὶ μετὰθεσεως αὐτοῦ εἰς ἀργίαν διάταγμα δὲν ἐστηρίζετο, κατὰ τὸν νόμον, εἰς τὴν περὶ τούτου ἔκθεσιν τῆς ἀρμοδίας στρατιωτικῆς ἀρχῆς, ἥτοι τοῦ σωματάρχου αὐτοῦ.

Ὅθεν τὸ ζήτημα ὅπως ἐκτίθεται ἐν τῷ τελευταίῳ φύλλῳ τῆς Ἑλπίδος δὲν ἐφαρμόζεται εἰς τὴν προκειμένην περίστασιν, διότι ὁ μετὰ ταῦτα ὑπουργὸς δὲν ἐδύνατο νὰ ἐπέμβῃ εἰς τὴν οὐσίαν τῆς ὑποθέσεως ἵνα ἐξετάσῃ ἂν δικαίως ἢ ἀδίκως ὁ περὶ οὗ λόγος ἀξιωματικός ἐτέθη εἰς ἀργίαν· ἐξέτασε δὲ μόνον ἂν κατὰ τὸν νόμον καὶ σύμφωνα μὲ τὰς διατάξεις τοῦ περὶ τούτου διατάγματος ἐτέθη εἰς ἀργίαν. Παρατηρήσας λοιπὸν ὅτι τούτο δὲν ἐγένετο, ἐνόμισεν ἐν τῇ εὐθυδικίᾳ του ὅτι, ἐπαναφέρων αὐτὸν εἰς ἐνέργειαν, ἐπανορθώνει ἐν ἀδίκημα.

Τοιαύτην λοιπὸν γνώμην ἐκφράζομεν περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου καὶ ἡμεῖς, καὶ ἂν δὲν ἀπατώμεθα, φρονοῦμεν ὅτι δὲν ἀπέχομεν τῆς ἀληθείας.

Περὶ στρατιωτικῶν ἠθῶν καὶ περὶ τοῦ τρόπου
τοῦ σχηματισμοῦ αὐτῶν.

(Συνέχεια ἴδε φυλλ. 22).

Ἐν τῷ στρατιωτικῷ βίῳ μου (λέγει ὁ στρατάρχης Μαρμῶν) οὐδέποτε παρέλειψα, τυχούσης εὐκαιρίας, νὰ ἐφαρμόσω τὰς ἀρχὰς ταύτας, καὶ ἐνασμενίζομαι περὶ τούτου, τὸσον διὰ τὸν σκοπὸν τούτον, καθὼς καὶ διὰ τὴν ὑγείαν καὶ τὸ φρόνημα τῶν στρατιωτῶν· ἀλλὰ πάντοτε ἐφρόντιζον νὰ ἦμαι περιορισμένος εἰς ὅρια τινὰ, ὥστε νὰ μὴ προσβάλω κατ' οὐδένα τρόπον τὸν στρατιωτισμὸν (esprit militaire), τοῦ ὁποίου ἡ διατήρησις καὶ ἡ ἀνάπτυξις ἀείποτε πρέπει νὰ ὦσιν ἡ διηνεκῆς μέριμνα τῶν στρατιωτικῶν ἀρχηγῶν. Ἡ Αἴγυπτος, ἡ Ὀλλανδία καὶ ἡ Δαλματία δεικνύουν μέχρι τοῦδε τὰ μνημεῖα τῆς δόξης τοῦ γαλλικοῦ στρατοῦ καὶ τῶν τότε ἠθῶν αὐτοῦ. Ἐν τῇ Δαλματίᾳ ἡ εἰς ὀρθόληκοντα λευγῶν μῆκος κατασκευασθεῖσα ἐπὶ λίαν ἀνωμάλου ἐδάφους ὠραία ὁδὸς ἀφῆκεν εἰς τοὺς κατοίκους λαμπρὰς καὶ ἀνεξάλειπτους ἐνθυμήσεις. Αἱ ἐπὶ τῶν βράχων χαραχθεῖσαι ἐπιγραφαὶ ἀναμφιβόλως δεικνύουν εἰς τὸν ὁδοιπόρον ὅτι τὰ ἔργα ταῦτα ἐξετελέσθησαν ὑπὸ τοῦ δεινοῦ σώματος καὶ δεινοῦ σωματάρχου. Ὅτε δὲ οἱ ἄνδρῆσι οὗτοι στρατιῶται, ὧν ἡ ὠραία μνήμη διασώζεται μέχρι τοῦδε, ἐγκατελίμπανον τὰ ἐργαλεῖά των ἵν' ἀναλάβωσι τὰ ὄπλα, ἐμάχοντο μὲ ἀπαραδειγματίστον ἀνδρείαν εἰς τὸ πεδῖον τῆς μάχης, καὶ ὑπέφερον μὲ μεγίστην καρτερίαν τὰς δεινοτέρας ὁδοιπορίας καὶ κακουχίας.

Ὡς μόνον συμπληρωματικὸν πρὸς μόρφωσιν τῶν στρατευμάτων, πρῶτιστον ἔργον εἶναι ἡ ἐγκαθίδρυσις τῶν περι-
ἀσκήσεως στρατοπέδων, ταῦτα εἰσὶ τὰ μόνα τὰ ἐξασκούντα ἐν εἰρήνῃ ἀρμοδίως τὰ στρατεύματα. Ὁ στρατιωτι-

σμός δὲν ἀναπτύσσεται εἰμὴ ἐν τῷ μέσῳ τῶν κινδύνων τοῦ πολέμου καὶ τῶν στρατοπέδων τῆς ἀσκήσεως, ἅτινα εἰκονίζουσι τὸν πόλεμον. Ὁ στρατιωτικὸς βίος, ἡ συνοδεύουσα αὐτὸν κίνησις, ἡ μίξις τῶν διαφόρων ὄπλων τοῦ στρατοῦ καὶ ὁ ἀπομεμονωμένος ἐκ τῆς κοινωνίας βίος, καὶ ὁ ὁποῖος εἶναι τὸ στοιχεῖον τῶν ἐπιτυχιῶν καὶ τῆς δόξης, δὲν εὐρίσκονται ἀλλαχοῦ εἰμὴ ἐν τοῖς στρατοπέδοις τῶν ἀσκήσεων, ἅτινα διατηροῦνται ἐπὶ τινα χρόνον καὶ ἐν εὐημερίᾳ· οὐχὶ δὲ ἐν τοῖς προσκαιροῖς συναθροίσεσι τῶν στρατευμάτων, τὰ ὁποῖα συναντῶνται ἐνίοτε εἰς τινὰς χώρας καὶ βλέπονται μεταξύ των ὡς ἐν θεάματι, μὴ προτιθέμενα νὰ ἐξασκηθῶσιν, οὐδὲ ν' ἀναπτύξωσι τὰς γνώσεις των, ἀλλ' ἐν στρατοπέδοις ἀσκήσεως, ὡς τὸ παρὰ τὴν παραλίαν τῆς Μάγχης περίφημον καὶ μοναδικὸν στρατόπεδον, τὸ ὁποῖον διήρκεσεν ἐπὶ πολὺ καὶ τοῦ ὁποῖου οἱ στρατιῶται ἐπολέμησαν ἐν Οὐλμῃ καὶ Αὐστερλίχῃ.

Ἐνισχυόμενος ὑπὸ τῆς ιδέας ταύτης καὶ πεπεισμένος ἐκ τῶν σκέψεών μου, θέλω ὥστε αἱ διαμοναὶ τῶν στρατευμάτων νὰ γίνωνται εἰς κακῶς καλλιεργημένας ἐπαρχίας, εἰς ἃς νὰ καταυλιζονται καὶ νὰ διαμένωσι ταῦτα τοῦλάχιστον ἐπὶ τρεῖς μῆνας. Ἡ κατάκτησις τῆς Ἀλγερίας, ἂν οὐδὲν καρπὸν ἔδωκεν εἰς τὴν Γαλλίαν, ὡς πρὸς τὴν ἐξάσκησιν ὅμως τῶν στρατευμάτων συνετέλεσε τὰ μέγιστα.

Πρὶν δώσω πέρασ εἰς τὸ θέμα τοῦτο, θέλω ἐνασχοληθῆ εἰς λεπτομερείας τινὰς περὶ τῆς μορφώσεως τῶν τακτικῶν στρατευμάτων ἐν τῇ Εὐρώπῃ· εἶναι δὲ περιεργὸν νὰ ἴδῃ τις κατὰ τί διέφερον οἱ τὸ πάλαι στρατοὶ ὡς πρὸς τὸν σχηματισμὸν των ἐκ τῶν σημερινῶν, αἱ δὲ συνέπειαι τῆς συγκρίσεως ταύτης θέλουν μᾶς φέροι εἰς πολλὰς σκέψεις.

Μετὰ τὴν εἰσβολὴν τῶν βαρβάρων καὶ τὴν καταστροφὴν τῆς Ῥωμαϊκῆς ἐπικρατείας, πᾶς εἰδικὸς στρατιωτικὸς ὀργανισμὸς ἐξέλειπεν ἐκ τῆς Εὐρώπης. Ἐπὶ πολλοὺς αἰῶνας οἱ στρατοὶ δὲν διατηροῦντο εἰμὴ διὰ τοῦ φεουδαλισμοῦ. Ὅτε δὲ ἡ πείρα ἀπέδειξε

τὴν ἀδυναμίαν τῶν προσκαιρῶν συναθροίσεων τούτων τῶν ἀνθρώπων, συνηγμένων ἐκ τοῦ προχείρου καὶ ἄνευ ὄρου τινος, οἱ ὁποῖοι διαλύοντο αἰφνιδίως εἴτε ὡς ἐκ τῆς ἰδιοτροπίας τῶν ἀρχόντων (seigneurs), εἴτε ὡς ἐκ τῆς ἐλλείψεως τῶν ἀναγκαίων, ὥστε οὐδεὶς εὐδύνατο νὰ στηριχθῆ ἐπ' αὐτῶν, ἐνησχολήθησαν νὰ σχηματίσωσι τακτικὰς καὶ μονίμους δυνάμεις.

Οἱ ἡγεμόνες ἀφ' ἑτέρου περιβληθέντες μὲ τὰ δικαιώματα αὐτῶν, δὲν εἶχον πραγματικὴν δύναμιν ἐπὶ τῶν ὑπηκόων αὐτῶν. Ἀμα ὅμως ἡ οικονομικὴ των κατάστασις ἐβελτιώθη, ἠθέλησαν νὰ σχηματίσωσιν ἴδια στρατεύματα· ἐκ τούτου ἐπήγασαν οἱ ὑπηρετικοὶ λόχοι (compagnies d'ordonnance).

Ἀλλὰ πρὸς διηνεκὴ διατήρησιν στρατευμάτων ἐπὶ τῶν ὄπλων, ἀπητοῦντο τακτικὰ εἰσοδήματα. Πρὸς εἰσπραξίν δὲ αὐτῶν, ἀπητέτο τάξις καὶ οἰκονομικὸς ὀργανισμὸς· ἐκ τούτου ἡ σύστασις τῶν τακτικῶν στρατευμάτων ἐγένετο συγχρόνως αἰτία καὶ μέσον τῆς ἀρχῆς τοῦ πολιτισμοῦ.

Ἐπειδὴ ὁ φεουδαλισμὸς εἶχε τοὺς λαοὺς εἰς χεῖρας τῶν ἀρχόντων, οὗτοι δὲ οὐδόλως ὑπεστήριζον τὴν σύστασιν στρατευμάτων τεινόντων πρὸς καταστροφὴν τῆς ἰσχύος αὐτῶν, καὶ ἐπειδὴ οἱ ἡγεμόνες δὲν εἶχον εἰς τὴν διάθεσίν των εἰμὴ τοὺς ὑπὸ τὴν ἄμεσον κυριότητα αὐτῶν τόπους, οἱ ὁποῖοι ἦσαν μικρότατοι, ἠναγκάσθησαν νὰ στρατολογῶσιν ἐθελοντὰς διὰ χρημάτων.

Αἱ ἐν ἀπάσῃ τῇ Εὐρώπῃ ὑπάρχουσαι ἀταξίαι, οἱ ἀκατάπαυστοὶ πόλεμοι καὶ ἡ πληθὺς τῶν ἡγεμονίσκων ἀποκαθίστων τοὺς λαοὺς δυστυχεῖς, οἵτινες εὕρισκον πόρον ζωῆς εἰς τὸ στρατιωτικὸν ἐπάγγελμα. Τὰ δὲ ἦθη τοῦ τότε καιροῦ ἦνοιγον εἰς πάντα εὐρὸν στάδιον φιλοδοξίας.

Πᾶς στρατιωτικὸς ἦτον ἀπεριόριστος εἰς τὰς ἀπαιτήσεις του, καὶ δὲν ἀπέβλεπεν εἰς ἄλλο τι εἰμὴ εἰς τὸ ἴδιον συμφέρον. Τὸ δὲ ὑποκινοῦν αὐτὸν δὲν ἦτον, ὡς τὴν σήμερον, ὁ μόνος στοχασμὸς τοῦ νὰ ἐκπληρώσῃ τὸ καθήκον του πρὸς τὸν ἡγεμόνα του, νὰ ὑπερασπίσῃ τὴν πατρίδα του καὶ νὰ δοξασθῆ, ὅπερ ἐστὶ τὸ πο-

λυτιμότερον φρόνημα τῆς ἐποχῆς μας. Στρατιῶται καὶ ἀξιωματικοί, ἅπαντες ἐζήτουν πλούτη, καὶ μάλιστα συνεχῶς ἐζέτεινον τὰς ἀπαιτήσεις των μέχρι τοῦ θρόνου. Ἡ ἱστορία μνημονεῖ πολλοὺς τοιοῦτους λαβόντας σκῆπτρα· οἱ δὲ βασιλεῖς, ἵνα φθάσωσι πρὸς τὸν σκοπὸν των, ἅπαντες ὑπεχρεώθησαν νὰ μεταχειρισθῶσιν ὡς μεσολαβούντας εὐυπόληπτους ζρατιωτικούς, οἵτινες ἀφιερωνέντες ἐκ νεότητός των εἰς τὸ ζρατιωτικὸν ἐπάγγελμα, εἶχον πολλοὺς ἄλλους ἱκανοὺς καὶ προθύμους νὰ τοὺς συνδράμωσι καθ' ὅλα.

Ἐκαστος τῶν τοιούτων ἰσχυρῶν ζρατιωτικῶν εἶχε τὴν πελατεῖαν του, ἐξ ἧς ἐσχημάτιζε συντάγματα κατ' ἐργολαβίαν καὶ εἰς συναγωνισμόν· ἐκ τούτου μέχρι τῆς σήμερον συντάγματα τινὰ εἰς πολλὰ κράτη τῆς Γερμανίας καὶ εἰς τὴν Ῥωσσίαν φέρουσιν εἰσέτι τὰ ὀνόματα τῶν συγκροτησάντων αὐτά.

Φερδινάνδος ὁ Β' προσεκάλεσε τὸν Βαλλενστέιν καὶ ἐζήτησε παρ' αὐτοῦ ἕνα στρατόν· μετὰ τὴν συζήτησιν τῶν περὶ τούτου ὄρων, ἐγένετο ἡ συμφωνία· οὗτος δὲ προσεκάλεσε τοὺς ἐμπιστευμένους του ἀξιωματικούς, καὶ ἐζήτησε παρ' αὐτῶν συντάγματα, ὡς γίνεται τῇ σήμερον μὲ τοὺς τραπεζίτας, ὅταν οἱ ἠγεμόνες ἔχωσιν ἀνάγκην χρημάτων.

Ἀλλὰ ταῦτα πάντα παρῆλθον τῇ σήμερον τὰ Κράτη σχηματίζουν τοὺς στρατοὺς των διὰ τοῦ νόμου τῆς ἀπογραφῆς, καὶ μόνῃ ἡ Ἀγγλία ἔχει τὸ σύστημα τῆς ἐβελουτίου κατατάξεως εἰς τὸν στρατόν της.

Ἰπάρχει ὅμως καὶ ἕτερον ζήτημα, ἂν οἱ νεοσύλλεκτοι τῆς αὐτῆς ἐπαρχίας πρέπη νὰ κατατάττωνται εἰς τὸ αὐτὸ σῶμα, ἢ πρέπει νὰ διανέμονται πρὸς ἅπαντα τὰ σῶματα τοῦ ζρατοῦ. Περὶ τούτου ὑπάρχουν πολλὰ ὑπὲρ καὶ κατὰ· εἰς τὴν Γερμανίαν, τὴν Αὐστρίαν καὶ τὴν Πρωσσίαν τάττονται κατ' ἐπαρχίαν, εἰς τὴν Γαλλίαν καὶ Ῥωσσίαν διανέμονται εἰς τὰ διάφορα σῶματα τοῦ στρατοῦ (α).

(α) Καὶ παρ' ἡμῖν ὑπάρχει ἡ κακὴ συνήθεια νὰ διασκορπίζονται οἱ νεο-

Ἡ κατάταξις τῶν νεοσύλλεκτων μιᾶς ἐπαρχίας εἰς αὐτὸ τὸ σῶμα ἔχει ἐν μόνον ἐλάττωμα μήπως ἐν τῇ ἀποστασίᾳ τῆς αὐτῆς ἐπαρχίας, οἱ ζρατιῶται λάβωσι μέρος εἰς τὰς ταραχὰς ἢ λάβωσι συμπάθειαν πρὸς τοὺς συντοπίτας των· ἐνῶ, ἂν ᾖναι διεσκορπισμένοι, τὸ πνεῦμα τοῦτο δὲν δύναται νὰ ἐπικρατήσῃ. Τὰ δὲ πλεονεκτήματα τῆς ἐνώσεως τῶν νεοσύλλεκτων εἰς τὸ αὐτὸ σῶμα εἶναι μεγάλα· οἱ ἐν ἀδείᾳ καὶ ἐφεδρείᾳ ἐνοῦνται ἐν ἀνάγκῃ τάχιστα μὲ τὸ σῶμά των, ἐπιτηροῦνται καλῶς ὑπὸ τῶν ἀξιωματικῶν των καὶ ἐξασκοῦνται ἐν εὐκολίᾳ. Ὡς πρὸς τὸ ἠθικὸν δὲ ὑπάρχουν ἄπειρα πλεονεκτήματα· ἅπαντες οἱ νέοι τῆς αὐτῆς ἐπαρχίας, γνωστοὶ πρὸς ἀλλήλους καὶ συνδεδεμένοι διὰ συγγενικῶν καὶ ἄλλων κοινωνικῶν δεσμῶν, ἐν πολέμῳ καὶ εἰς ἀπάσας τὰς κακουχίας τοῦ πολέμου συνδράμονται καὶ συνυπερασπίζονται ἐν πάσῃ περιστάσει· φιλοτιμοῦνται ν' ἀναδειχθῶσιν ἐν μάχῃ, εἴτε ὡς ἀνδρείοτεροι σώματος ἐτέρας ἐπαρχίας, εἴτε νὰ τιμήσωσι τὸν τόπον τῆς γεννήσεώς των, ἀρκεῖ ὁ ἀρχηγὸς αὐτῶν νὰ τοῖς ἀναφέρῃ τὴν χώραν των, καὶ πάραυτα ἐνθουσιῶνται. Τοῦτο εἶναι τὸ μεγαλῆτερον ἐλατήριον εἰς αὐτοὺς, διότι πόσον ἡ ἀνδρεία καθὼς καὶ ἡ δειλία θέλει παρακολουθεῖ αὐτοὺς μέχρι τῆς ἐστίας των· καθόσον λοιπὸν οὗτοι διαλογίζονται ὅτι θέλουν ἐπαινεθῆ ἢ θέλουν κατακριθῆ παρὰ τῶν συγγενῶν καὶ συγχωριῶν των, ρυθμίζουν τὴν διαγωγὴν των ἐπὶ τὸ βέλτιον.

οὐλλεκτοὶ τῆς αὐτῆς ἐπαρχίας καὶ τοῦ αὐτοῦ δήμου εἰς ἅπαντα τὰ σῶματα τοῦ στρατοῦ ἀνευ οὐδεμιᾶς πολλακῆς ἄλλης ἀνάγκης, παρὰ διὰ τὸν λόγον τοῦ νὰ μὴ εὐκολύνωνται εἰς τὴν λειποταξίαν. Ὁ λόγος οὗτος, τὸ ἐφ' ἡμῖν, εἶναι λίαν ἀνίσχυρος· ἔνεκα δὲ τούτου τὸ μὲν δημόσιον ὑποφέρει σημαντικὰ ἔξοδα πρὸς μεταφορὰν τῶν νεοσύλλεκτων ἐκ μιᾶς πρὸς τὴν ἑτέραν ἀκρὰν τῆς ἐπικρατείας, οἱ δὲ νεοσύλλεκτοι ὑποφέρουν ὑπερβολικῶς, καὶ πολλοὶ πάσχοντες ἐκ νεοσταλγίας λειποταχοῦν καὶ ἀπέρχονται εἰς τὸν τόπον τῆς γεννήσεώς των, ὥστε ὁ λόγος τῆς διασκορπίσεως τῶν νεοσύλλεκτων ἔχει ἐν ἑαυτῷ ἀντίθετον ἀποτέλεσμα. Κατὰ δὲ τὸν περὶ ἐφεδρείας ὑπάρχοντα νόμον, ἀνάγκη πᾶσα ἕκαστον σῶμα νὰ στρατολογήῃ ἔνθα διαμένει, διὰ νὰ συναθροίζωνται ἐν καιρῷ τῇ δεόντι οἱ ἐφεδρεῖς εἰς τὰ οἰκεία σῶματα, διότι ἄλλως ἢ θὰ ἀπέρχωνται πολλὰς ἡμέρας μακρὰν, ἢ θὰ προσκολλῶνται εἰς τὰ πλησιέστερα σῶματα, ὅπερ προξενεῖ πολλὴν σύγχυσιν εἰς τὴν κατάρτισιν τῆς ἐφεδρείας.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΕΝ ΚΙΝΑ ΣΥΜΒΑΝΤΩΝ

ὧς εἶναι γνωστὸν, πρὸ πολλοῦ ἀγγλικὸς καὶ γαλλικὸς στρατὸς πολεμοῦσι τοὺς Κινέζους, ὅπως ὑποχρεώσωσιν αὐτοὺς νὰ παραδεχθῶσιν ἐμπορικὴν συνθήκην ὁμοίαν τῷ λοιπῷ κόσμῳ. Κατὰ τὸν παρελθόντα Σεπτέμβριον τὰ συμμαχικὰ στρατεύματα ταῦτα διέλυταν τὸ σημαντικώτερον στρατόπεδον αὐτῶν, ὡς διαλαμβάνει ἢ περὶ τούτου κατωτέρω ἔκθεσις.

Κατὰ δὲ τὰς τελευταίας εἰδήσεις οἱ σύμμαχοι φθάσαντες εἰς τὴν πόλιν Τεγκοῦ, ἀπέχουσαν δύο ὥρας ἐκ τοῦ Πει Χό, ὑπεχρέωσαν αὐτοὺς νὰ παραδεχθῶσι τὴν προταθεῖσαν ἐμπορικὴν συνθήκην.

« Ἐν τῷ ἐν Σιν Χό στρατηγεῖω, τῇ 18 Αὐγούστου 1860

« Ὁ διοικῶν τὰ ἐν Κίνα γαλλικὰ στρατεύματα στρατηγὸς Πρὸς τὸν ὑπουργὸν τῶν Στρατιωτικῶν

« Ἐχω τὴν τιμὴν νὰ ἐκθέσω ὑμῖν τὰ γενόμενα τὴν ἡμέραν τῆς 14 Αὐγούστου.

« Ὁ σύμμαχος στρατὸς, ἐξελθὼν ἐκ Πέχ τάγγ τὴν 12, ἀφ' οὗ ἐδίωξε τὸ ἵππικὸν τῶν ἐχθρῶν καὶ ἐξέβαλεν ἐκ τῶν περὶ τὸ Σιν Χό χαρακωμάτων τὸ πεζικὸν αὐτῶν, ἐγκατεστάθη τὴν ἐσπέραν τῆς αὐτῆς ἡμέρας περὶ τὸ εἰρημένον χωρίον, ἀπέναντι ὅλων τῶν ὀχυρώσεων τῆς ἀριστερᾶς ὀχθῆς τοῦ Πει Χό.

« Τὴν αὐτὴν ἡμέραν, ἐκ γενομένης κατοπτέσεως πρὸς τινὰ ἀπὸ Σιν Χό ἀναχωροῦσαν ὁδὸν, ἔμαθον ὅτι εἰς ἀπόστασιν 5 χιλιομέτρων κατὰ μῆκος τῆς ῥοῆς τοῦ ποταμοῦ ὑπῆρχε κεχαρακωμένον στρατόπεδον σημαντικόν, κείμενον περὶ τὸ χωρίον Τάγγ Κοῦ, καὶ ὑπερασπιζόμενον ὑπὸ τε φυσικῶν ἐμποδίων καὶ ὑπὸ πεζικοῦ καὶ πυροβολικοῦ.

« Τὸ στρατόπεδον τοῦτο, ἐρειδόμενον ἐπὶ τοῦ Πει Χό ἐκ δύο μόνον διόδων ἦν προσιτὸν εἰς ἡμᾶς, ἐξ ὧν ἡ μία ἦν ἡ ὁδὸς ἣν ἠκολουθήσαμεν τὴν 12, ἡ ὁποία ἐκατέρωθεν εἶχε χάνδακας πλήρεις ὕδατος, καὶ δὲν ἐπέτρεπεν εἰς τὸ πεζικὸν καὶ τὸ πυροβο-

λικὸν ν' ἀντιταχθῶσιν ἢ ἄλλη διόδος ἐγένετο παραδεκτὴ ὑπὸ τοῦ Ἀγγλοῦ στρατηγοῦ καὶ παρ' ἐμοῦ, ὡς κυρία καὶ κοινὴ γραμμὴ τῶν ἐργασιῶν, αὕτη δ' ἦν ἡ ἀριστερὰ ὀχθὴ τοῦ Πει Χό. Ἡ διόδος αὕτη διεκόπτετο ὑπὸ διωρῶγων, αἵτινες παρουσίαζον κατὰ τὴν πορείαν μας δυσκολίας, τὰς ὁποίας ὑπερενικήσαμεν, χάρις εἰς τὴν μετὰ ζήλου καὶ νοημοσύνης συνδρομὴν τοῦ μηχανικοῦ, τοῦ πυροβολικοῦ καὶ τῶν γεφυροποιῶν.

Οὕτω καθίστατο ἀρκούντως δυνατὴ ἡ προσπέλασις εἰς τὰ χαρακώματα πρὸς ἀνάπτυξιν τῶν κανονοστοιχιῶν τοῦ συμμαχοῦ στρατοῦ καὶ πρὸς ἀποτελεσματικὴν πυροβόλησιν, ἵνα, καταστρεφόμενον μεγάλο μέρος τῶν ἀμυντικῶν ἔργων τοῦ ἐχθροῦ, δυναθῶμεν νὰ διευθύνωμεν τὰς πρὸς ἔφοδον φάλαγγας, αἵτινες ὑποστηρίζονται ὑπὸ τοῦ λοιποῦ στρατοῦ ἔμελλον νὰ κυριεύσωσι τὰ ὀχυρώματα.

Τοιοῦτον ἦν τὸ παραδεχθὲν σχέδιον, τὴν δὲ πρωίαν τῆς 14 ἀμφότεροι οἱ στρατοὶ ἐκινούνο κατὰ τὴν ἐξῆς τάξιν.

Ὁ ἀγγλικὸς στρατὸς, ἐρείδων τὴν δεξιάν του εἰς τὸν Πει Χό, κατέβαινε παραλλήλως τῷ ποταμῷ, ἐνῶ αἱ ταξιαρχίαι Ζαμὰν καὶ Κολλινὰ, εἰς ἡμιορεινὰς φάλαγγας, ὠδεύον ἐπὶ τῆς αὐτῆς γραμμῆς ἀριστερόθεν τῶν Ἀγγλων. Τῆς γραμμῆς ὅλης τοῦ πεζικοῦ προηγέτο τὸ πυροβολικόν, ὅπερ κατ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν ἔμελλε ν' ἀρχίσῃ πρῶτον τὸ ἔργον τοῦτο δὲ ὑπεστηρίζετο ἀριστερόθεν ἰδίως ὑπὸ ἐμπροσθοφυλακῆς, συγκειμένης ἐξ ἐνὸς λόχου μηχανικοῦ, 200 ναυτῶν καὶ δύο λόχων ἀκροβολιστῶν.

Τὸ ἔδαφος, ὅπερ ἡμεῖς διετρέχομεν, ἦν ἥττον στερεὸν τοῦ τῶν συμμαχῶν μας· ἀλλὰ διὰ τοῦτο δὲν ἐβράδυνεν ἡ πορεία. Περὶ τὴν 8 ὥραν αἱ δύο κανονοστοιχίαι τῶν 4 λ. καὶ ὁ οὐλαμὸς τῶν παραυλητῶν ἀνεπτύχθησαν ἀριστερόθεν τῶν ἀγγλικῶν τηλεβόλων καὶ ἤρχισαν ὁμοῦ τὰ πυρὰ εἰς ἀπόστασιν 1500 μέτρων ἀπὸ τῶν χαρακωμάτων. Ἡ εὐστοχία τῶν βολῶν, μ' ὅλον τὸν ζωηρὸν ἀντιπυροβολισμὸν τῶν ἐχθρῶν, ἐπέτρεψεν εἰς τὸν συνταγματάρχην Βέντζμαν νὰ προσπελάσῃ διὰ κινήσεως ἐμ-

πρὸς καθ' ἡμικανονστοιχίας. Ἡ ὀρεινὴ ὀβουζοβολοστοιχία παρετάχθη, ἅμα ἡ ἀπόστασις κατέστησε τὰ πυρὰ τῆς ἀποτελεσματικά.

Τούτων οὕτως ἐχόντων, τὸ πεζικὸν ἡμῶν ἔμεινεν εἰς ἀπόστασιν, καὶ διέταξα εἰς τὸ ἀριστερὸν ἄκρον ἡμῶν, ἐπὶ τῆς ὁδοῦ ἦν ἐμνημόνευσα ἀνωτέρω, νὰ ἐκτελεσθῆ ἀντιπερισπασμὸς ὑπὸ 2 τηλεβόλων τῶν 4 λ. ὑποστηριζομένων ὑπὸ τοῦ 2 τάγματος τοῦ ναυτικοῦ πεζικοῦ· τὰ δύο τηλεβόλα ταῦτα ὤφειλον νὰ πυροβολῶσι τὴν εὐθυγραμμίαν τῆς ἀριστερᾶς πτέρυγος τοῦ στρατοῦ καὶ νὰ καταστρέψωσι τὰ εἰς τὸ ἄκρον τῆς ὁδοῦ, ἦν ἠκολούθουν, κείμενα χαρακώματα, καθότι τὸ μέρος ἐκεῖνο εἶχεν ἀναγνωρισθῆ ὡς τὸ πρόσφορον νὰ διευθυνθῆ ἢ πρὸς ἔφοδον φάλαγξ.

Τὸ πυροβολικὸν ἐπλεόνασεν εἰς ἀπόστασιν 400 μέτρων ἀπέναντι τῶν ἐχθρικῶν πυρῶν, ἅπερ βαθμηδὸν ἠλαττοῦντο· τὰ πλεῖστα τῶν ἐχθρικῶν βλημάτων, διερχόμενα ἄνωθεν τοῦ πυροβολικοῦ ἡμῶν, ἐπιπτον εἰς τὸ κενὸν διάστημα ἐνώπιον τοῦ ἡμετέρου πεζικοῦ ἀνεπτυγμένου οὕτω κατὰ τάγμα.

Περὶ τὴν 9 ὥραν τὰ πυρὰ τῶν Κινέζων κατέπαυσαν σχεδὸν, ἐξαιρουμένων φατνωμάτων τινῶν πρὸς τὸ δεξιὸν ἄκρον αὐτῶν, ὅθεν ἐπυροβόλουν κατὰ τῆς ἀριστερᾶς ἡμῶν πτέρυγος.

Ἀφικθείσης τῆς στιγμῆς, συνενόηθην μετὰ τοῦ Ἀγγλοῦ στρατηγοῦ Γράντ, καὶ διατάξας τὴν πρὸς τὰ πρόσω προχώρησιν τοῦ πεζικοῦ, ἐπεφόρτισα τὸν ἀρχηγὸν τοῦ ἐπιτελείου μου ἀντισυνταγματάρχην Σμίτζ νὰ σχηματίσῃ τὰς προφυλακὰς εἰς φάλαγγας πρὸς ἔφοδον καὶ νὰ κυριεύσῃ τὰ ἐχθρικά χαρακώματα.

Ὁ ἀνώτερος οὗτος ἀξιωματικὸς, καὶ τοι βαρέως ἀσθενῶν τότε, ἐξετέλεσε τὴν ἐντολὴν μετὰ πολλῆς δραστηριότητος. Ὁ λόχος τοῦ μηχανικοῦ, ἀκολουθούμενος ὑπὸ τῶν κλιμάκων, οἱ δύο λόχοι τοῦ ναυτικοῦ πεζικοῦ καὶ ὁ 7 καὶ 8 λόχος τοῦ 2 τῶν ἀκροβολιστῶν ἔφθασαν ἐν τάχει εἰς τὸν ἀντίκρημον, ὑποστάντες ζωπρὸν τουφεκισμόν.

Ὁ ἀντισυνταγματάρχης Σμίτζ κατέβη εἰς τὸν πλήρη ὕδατος

χάνδακα ἀκολουθούμενος ὑπὸ τῶν λοχαγῶν Χανσάνου καὶ Γερόιέρου, τῶν γενικῶν ἐπιτελῶν, καὶ τῶν λοχαγῶν Παϊλλότου καὶ Στεφάνου τοῦ Β. τῶν ἀκροβολιστῶν. Ὁ πρῶτος ἀνέβη πρῶτος τὸ προπέτασμα καὶ ἐνέπηξε τὴν ἐθνικὴν σημαίαν ὑπὸ τὰ ὄμματα ὅλου τοῦ στρατοῦ. Προσεκάλεσεν ἔπειτα τὰ στρατεύματα, ἅτινα ὄρμησαν ἐντὸς τῶν ὄχρωμάτων καὶ κατεδίωκον τοὺς ἀμυνομένους, οἵτινες ἔφευγον ἀτάκτως.

Τὴν αὐτὴν στιγμὴν ἀγγλικὴ φάλαγξ εἶχεν εἰσβάλλει ἐξ ἄλλου μέρους· τὸ κεχαρακωμένον στρατόπεδον ἐκυριεύθη. Γεφυρωθέντος δὲ τοῦ χάνδακος, εἰσήλθε καὶ ὁ λοιπὸς στρατὸς, καὶ οὕτως ἀπεπερατώθη ἡ κατοχὴ· ἡ δὲ καταδίωξις, καὶ τοι βραδύνουσα ἕνεκα τῶν πολλῶν διαρύγων διατεμνουσῶν καθ' ὅλας τὰς διευθύνσεις τὸ στρατόπεδον, ἐξηκολούθησεν μέχρι τῆς ἀντιθέτου πλευρᾶς αὐτοῦ καὶ ἐπέκεινα. Τὴν στιγμὴν ἐκείνην μετὰ συνέντευξιν μετὰ τοῦ στρατηγοῦ Γραϊτ ἀπεφασίσαμεν νὰ σταματήσωμεν.

Σωρεῖα πτωμάτων ἐγκαταλελειμμένων ὅπου ἐφονεύθησαν, ἕκατον ἄλλα εὐρεθέντα ἐντὸς τῶν ἐγκαταλελειμμένων οἰκιῶν, τὰ πτώματα Μανδαρίνων τινῶν σφαγέντων μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τῶν στρατευμάτων των μαρτυροῦσιν ὅτι αἱ ζημίαι τῶν ἐχθρῶν ἴσαν σημαντικαὶ καὶ ἐπιβεβαιούσι τὴν θραῦσιν ἣν ἐπέφερον τὰ αἰλακωτὰ κανόνια ἡμῶν. Καθ' ὅσον δ' ἀφορᾷ τὰς ἡμετέρας ζημίας, ὁ ἐσώκλειστος πίναξ καταδεικνύει εἰς τὴν Υ. Ἐξοχότητα ὅτι χάρις εἰς τὴν ὑπεροχὴν τῶν πυρῶν καὶ τὸ θράσος τῶν στρατευμάτων ἡμῶν ἢ σπουδαία αὕτη ἐπιτυχία δὲν ἐξηγοράσθη ἀκριβᾶ.

Δεκαπέντε ὀρειγάλινα τηλεβόλα, μὴ συμπεριλαμβανομένων πολλῶν ἄλλων τηλεβόλων μικρᾶς ὀγκῆς, ἐκυριεύσαμεν. Οἱ ἐχθροὶ φεύγοντες ἄφησαν πολλὰς σημαίας, τὰς ὁποίας ἐπηρεκίσθην εἰς τὸ νὰ τὰς καταβιδάσω χωρὶς νὰ τὰς μεταφέρω εἰς τὸ στρατόπεδόν μου. Ἐσωκλείω ἀντίγραφον τῆς ὑπ' ἀριθ. 85 διαταγῆς τῆς ἡμέρας. ἐν ἧ' Η Γ. Ἐξοχότης θέλει ἶδει τὰ ὀνόματα τῶν διακρι-

θέντων κατὰ τὴν περιφανῆ ταύτην πράξιν ἀξιωματικῶν καὶ στρατιωτῶν. Ὁ συνταγματάρχης Βέντζμαν τοῦ πυροβολικοῦ, βοηθούμενος ὑπὸ τοῦ συνταγματάρχου Φαλλῶν Γρανδγάμπ, διεύθυνε τὰς καυοστοιχίας μετὰ ζήλου καὶ μετ' εὐστοχίας ἀνωτέρας παντὸς ἐπαίνου.

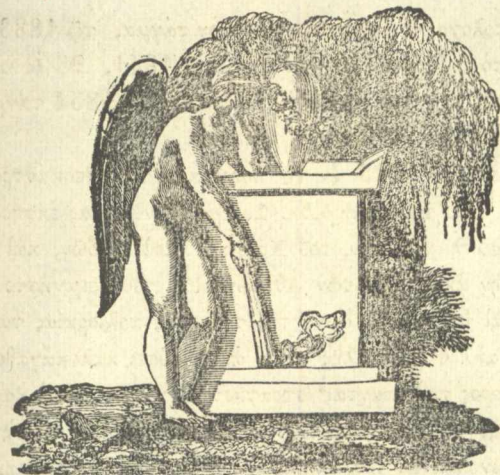
Δέχθητε κτλ.

Ὁ ἀρχηγὸς τῶν ἐν Κίνα γαλλικῶν στρατευμάτων, στρατηγὸς
MONTΩBAN.

Περὶ τῆς κατασκευῆς τῶν ὁδῶν Μακαδάμ.

Ἡ πόλις Τίεν-Σίγγ συγκοινωνεῖ μὲ τὸ Πεκίνον διὰ μεγάλης καὶ ὠραίας ὁδοῦ, κατεσκευασμένης κατὰ τὸν Εὐρωπαϊκὸν τρόπον, ἥτοι μακαδαμικῆ (macadam). Ἐρωτηθέντες οἱ κάτοικοι, ἀνέχουσιν οὕτω πως κατεσκευασμένας καὶ ἄλλας ὁδοὺς, ἀπήντησαν ὅτι ὅλαι οἱ μεγάλοι ὁδοὶ τῆς Κίνας πρὸ ἀμνημονεύτων αἰῶνων εἶναι κατεσκευασμένοι τοιοῦτοτρόπως.

Ἐρεῦνης δὲ γενομένης, ἀπεδείχθη ἤδη ὅτι κατὰ ὁ 1792, ὅτε ὁ λόρδος Μακαρτνέϋ, ὡς πρέσβυς τῆς Ἀγγλίας ἦλθεν εἰς Πεκίνον, εἶχε μετ' αὐτοῦ ὡς γραμματέα τὸν Στωντῶνα. Ὁ γραμματεὺς οὗτος ἐπανελθὼν εἰς Ἀγγλίαν διηγήθη εἰς τὸν πατέρα του, μακαδαμικὰ ὄντα καὶ κατοικοῦντα εἰς Βριστόλ, τὰ περὶ τῆς κατασκευῆς τῶν ἐν Κίνα ὁδῶν. Ὁ περίφημος μηχανικὸς Macadam, ἦτον ὁ ἀρχιτέκτων τοῦ πατρὸς τοῦ Στωντῶνος· οὗτος ἀκούσας τὰ περὶ τῆς κατασκευῆς ταύτης τῶν ἐν Κίνα ὁδῶν, συνέλαβε τὴν ἰδέαν νὰ ἐφαρμώσῃ τοῦτο συννενοηθεὶς δὲ καὶ μετὰ τινος ἐταιρίας, κατεσκεύασεν ἐν πρώτοις τῷ 1801 εἰς τὴν πόλιν Βριστόλ τοιαύτην ὁδὸν, εἰς ἣν ἔδωκε καὶ τὸ ὄνομά του Macadam. Ὅθεν ὁ Μακαδάμ δὲν εἶναι ὁ ἐφευρετὴς τῆς κατασκευῆς ταύτης τῶν ὁδῶν, ὡς φρονοῦσι τινές, ἀλλ' ἡ κατασκευὴ αὐτῆ, ὡς ἀπεδείχθη ἤδη, ἦλθεν ἐκ τῆς Κίνας.

Ὁ ταγματάρχης τοῦ πεζικοῦ Μιχαὴλ Φουντουκλῆς

Καὶ ὁ ἀρχαῖος οὗτος ἀξιωματικὸς τοῦ τακτικοῦ στρατοῦ ἐξέλιπε, προσβληθεὶς ὑπὸ κεραυνοβόλου ἀποπληξίας, καὶ μετὰ ὀκταήμερον ἀγωνίαν μετέβη τῇ 31 τοῦ λήξαντος μηνὸς Ὀκτωβρίου εἰς τὴν ἄλλην ζωὴν.

Ὁ Μιχαὴλ Φουντουκλῆς ἐγεννήθη τῷ 1801 ἐν τῇ παρὰ τὸν Βῤῥεινον Πόντον πόλει, καλουμένῃ τὸ πάλαι Διονυσιοπόλει, νῦν δὲ Βάρνη, ὑπὸ ὀρθοδόξων γονέων καὶ μετερχομένων τὸ ἐμπορικὸν ἐπάγγελμα. Παιδιόθεν ἦλθεν εἰς Κωνσταντινούπολιν πρὸς ἐκπαίδευσίν του, ἔνθα καὶ ἐσπούδασε τὰ Ἑλληνικὰ μαθήματα.

Τῷ 1821, νέος ἔτι ὢν, ἔδραμε καὶ οὗτος νὰ συμμεθεῖξῃ τοῦ ἱεροῦ Ἀγῶνος. Καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν ἀπῆλθεν εἰς τὴν Κρήτην, ἔνθα διαμείνας ἱκανὸν χρόνον, παρευρέθη εἰς πολλὰς μάχας. Μετὰ δὲ ταῦτα τῷ 1824, Σεπτεμβρίου 18, κατετάχθη εἰς τὸν ἐν Ναυπλίῳ συστηθέντα λόχον τοῦ πυροβολικοῦ, διοικούμενον ὑπὸ τοῦ ἐνδόξως πεσόντα ἐν Πειραιεῖ τῷ 1827 λοχαγοῦ Ἐμμανουὴλ Καλλέργη.

Ἐπὶ τέσσαρα ἔτη διετέλεσεν ὡς ὑπαξιωματικὸς, προεβιβάσθη τὴν 6 Ἰουνίου τῷ 1829 ἀνθυπολοχαγὸς, 31 Ὀκτωβρίου

1831 ύπολοχαγός εις τὸ πυροβολικὸν τάγμα, τῷ 1833 μετε-
τέθη εις τὸ πεζικὸν ὡς ύπολοχαγός, τῷ 1841, 25 Ἰανουαρίου,
προεβιάσθη λοχαγός, τῇ δὲ 18 Σεπτεμβρίου 1854 ταγματάρ-
χος εις τὸ διαλυθὲν Β. σύνταγμα.

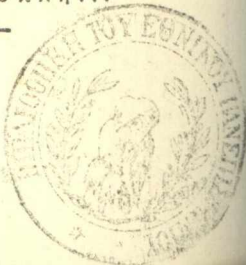
Διετέλεσε τῷ 1825 ἐν τῇ πολιορκίᾳ τοῦ Νεοκαστροῦ ἐπὶ
Ἰμβραϊμῆ, ἔνθα καὶ ἐπληρώθη. Συνεμέθεξεν εις τὰς ἐκστρατείας
τῶν ἐν Ναυπλίῳ Μύλων, τοῦ Χαϊδαρίου καὶ Θηβῶν, καὶ εἰσήλ-
θεν εις τὴν ἀκρόπολιν τῶν Ἀθηνῶν μετὰ τοῦ ἀειμνήστου Φαβ-
βιέρου, καὶ ὑπέστη τὰ δεινὰ τῆς τρομερᾶς πολιορκίας ταύτης.

Ὁ Μιχαὴλ Φουντουκλῆς ἦτον ἀνὴρ φύσει καλοκάγαθος καὶ
εὐπροσήγορος πρὸς πάντας στρατιωτικὸς γενναῖος καὶ καρτερὸς,
καλὸς σύζυγος, πατὴρ φιλόστοργος καὶ ἐπιμελῆς εις τὴν ἀνα-
τροφὴν τῶν τέκνων του, εἰλικρινὴς φίλος καὶ ἀμνησίκικος, δι-
καιος καὶ ἐπιμελῆς εις τοὺς ὑπ' αὐτὸν στρατιώτας, φιλότιμος
ἀλλ' ὑπομονητικὸς σφόδρα, πατριώτης ὑπὲρ τοῦ μεγαλείου τῆς
Πατρίδος, καὶ ἰδίως τοῦ τόπου τῆς γεννήσεώς του.

Ἐγκατέλειψε σύζυγον ἐνάρετον καὶ δύο καλῶς ἐκπαιδευθέντα
καὶ χρηστὰ ἐνήλικα τέκνα, τὸν Κ. Ὁρέστην, διδασκάλον τὴν ἰα-
τρικὴν ἐν τῷ ἡμετέρῳ Πανεπιστημίῳ καὶ ἐπαγγελλόμενον τὸν
ιατρὸν εις Σωζόπολιν, καὶ τὸν Κ. Ἀλέξανδρον, ἀνθυπολοχαγὸν
τοῦ Μηχανικοῦ σώματος, ἐξελθόντα ἐκ τῆς Στρατιωτικῆς σχο-
λῆς τῶν Εὐελπίδων, ὅστις καὶ ἠξιώθη νὰ ἰδῇ καὶ νὰ ἀσπασθῇ εις
τὰ ἔσχατα τὸν ἀγαπητὸν του πατέρα ψυχρῶραγούντα.

Ἡ κηδεῖα τοῦ μακαρίτου ἐγένετο ἐν πάσῃ στρατιωτικῇ πομπῇ
καὶ παρατάξει· δύο δὲ ἐπιτάφιοι λόγοι ἐξεφωνήθησαν περὶ
αὐτοῦ.

Ἄπαντες οἱ ἐν τῇ πρωτεύουσῃ στρατιωτικοὶ, οἱ φίλοι καὶ γνω-
στοὶ του ἐλυπήθησαν διὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ, ἰδίως δὲ ἀφῆκε λυ-
πὴν ἀπαρηγόρητον εις τοὺς συγγενεῖς καὶ οἰκείους του. Ἡμεῖς
δὲ, οἱ συναγωνισταὶ καὶ ἀρχαῖοι φίλοι του, μὴ ἀξιοθέν-
τες νὰ δώσωμεν αὐτῷ τὸν τελευταῖον ἀσπασμὸν ἔνεκα τῆς ἐπι-
συμβάσεως ἡμῖν ἀσθενείας, ἐκφωνοῦμεν μετὰ τῶν ἄλλων «Γαῖαν
ἔχοις ἐλαφρὰ νὰ συνάδελφε καὶ ἀξιόμνη-
μόνευτε Μιχαὴλ Φουντουκλῆ!!!

ΕΦΗΜΕΡΙΣ
ΤΟΥ ΣΤΡΑΤΟΥ
ΑΠΟΜΑΧΟΣ.

ΣΥΝΤΑΣΣΟΜΕΝΗ

ΥΠΟ

ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΛΕΙΩΜΑΤΙΚΩΝ ΤΟΥ ΣΤΡΑΤΟΥ,
ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΕΥΟΜΕΝΗ ΔΙΣ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ

Μετὰ τῆς Ἐπισήμου Στρατιωτικῆς Ἐφημερίδος,

Καὶ τοῦ 5. Τόμου

ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΟΥ ΝΕΠΟΛΕΟΝΤΟΣ,

Ὡς ἐν Παράρτηματι.

ΕΤΟΣ Α.

25 ΑΡΙΘΜΟΣ. ΦΥΛΛΑΔΙΟΝ ΚΕ.

ΑΘΗΝΗΣΙ,

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΤΗΣ ΜΕΡΙΜΝΗΣ.

1860.

25-42